

Pielikums
Zemkopības ministrijas
Datums skatāms laika zīmogā
rīkojumam Nr. 60

Zemkopības ministrija

DARBĪBAS STRATĒGIJA 2021–2027

Satura rādītājs

Vispārīgā daļa	4
Misija	4
Vīzija	4
Vērtības	4
Mērķgrupas	5
Rīcībpolitikas darbības virzieni, mērķi un to saistība ar NAP 2027	7
Zemkopības ministrijas darbības spējas	8
Institucionālās prioritātes, to mērķi un rezultāti	15
Pielikums: Zemkopības ministrijas rīcībpolitikas darbības virzieni	22

pasts@zm.gov.lv

www.zm.gov.lv

www.facebook.com/Zemkopibasministrija

twitter.com/Zemkopibas_min

instagram.com/zemkopibas_ministrija/

Lietotie saīsinājumi

ALTUM	akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija "ALTUM""
LLU AREI	Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskais institūts - atvasināta publiska persona "Agroresursu un ekonomikas institūts"
BIOR	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"
LLU DI	Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskais institūts — atvasināta publiska persona "Dārzkopības institūts"
DVS	dokumentu vadības sistēma
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ELGF	Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
ES	Eiropas Savienība
EJZF	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
FM	Finanšu ministrija
IKT	informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
KLP	Kopējā lauksaimniecības politika
LAD	Lauku atbalsta dienests
LAP	Lauku attīstības programma
LDC	Lauksaimniecības datu centrs
LLKC	sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"
NAP 2027	Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. g.
NEVIS	Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma
PKC	Pārresoru koordinācijas centrs
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
RVS	Resursu vadības sistēma
SUDAT	Lauku saimniecību uzskaites datu tīkls
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VMD	Valsts meža dienests
VRP	Valdības rīcības plāns
VTUA	Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra
ZM	Zemkopības ministrija
ZMNĪ	Valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"
ZRP	Rīcības programma zivsaimniecības attīstībai
ZM IVS	Zemkopības ministrijas Integrētā vadības sistēma

Vispārīgā daļa

Zemkopības ministrijas darbības stratēģija 2021–2027 ir iestādes darbības kapacitātes attīstības un pārvaldības instruments, kas nosaka prioritātes, mērķus un plānotos rezultātus, lai ministrija un tās padotības iestādes, izmantojot pieejamos resursus, spētu efektīvi, ekonomiski un lietderīgi nodrošināt rīcībpolitikas darbības virzienu īstenošanu.

Zemkopības ministrijas darbības stratēģijas izpildes veidi tiek izvērtēti izklāstīti ikgadējā darbības plānā, kurā noteikti atbilstošie uzdevumi, rezultāti un atbildīgās struktūrvienības. Stratēģijas īstenošanai pieejamie finanšu līdzekļi tiek noteikti ikgadējā vidēja termiņa budžeta plānošanas procesā.

Zemkopības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozarē un sniedz būtisku ieguldījumu lauku attīstības veicināšanā.

MISIJA

Zemkopības ministrijas misija (virsmerķis) ir sekmēt laukos dzīvojošo cilvēku labklājību, rūpēties par nekaitīgu un kvalitatīvu pārtiku iedzīvotājiem un nodrošināt priekšnoteikumus ilgtspējīgai Latvijas dabas resursu apsaimniekošanai.

VĪZIJA

Zemkopības ministrija ir sabiedriski atpazīstama, moderna un efektīva valsts pārvaldes iestāde, kurā ir atbalstoša darba vide un kuras personāla politikas pamatā ir nodarbināto kompetence.

VĒRTĪBAS

Zemkopības ministrijas galvenā vērtība ir **cilvēks** – godprātīgs, profesionāls un uz rezultātu vērsti. Ministrijas vērtības:

- o profesionalitāte
- o attīstība
- o atbildība
- o cieņa
- o taisnīgums
- o sadarbība

MĒRĶGRUPAS

Zemkopības ministrija, organizējot un veicot savu ikdienas darbību, ievēro un arī turpmāk ievēros valsts pārvaldes pamatprincipus¹. Tie ietver atklātību pret privātpersonām un sabiedrību, kā arī viņu iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā. Savā darbībā ministrija ir konstruktīvs partneris, kas pastāvīgi pārbauda un pilnveido sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāti, lai privātpersonu un uzņēmēju labā vienkāršotu un uzlabotu esošās procedūras, padarītu tās pēc iespējas ērtas un pieejamas, ievērojot mūsdienu IKT iespējas. Ministrija tiecas uz sadarbību, kas vērsta uz mērķa sasniegšanu, sniedzot sabiedrībai arī vispusīgu informāciju par savu darbību un nozares aktualitātēm.

Lai nodrošinātu savu misiju, Zemkopības ministrija savas kompetences jomā mijiedarbojas ar vairākām turpmāk minētajām svarīgākajām mērķgrupām.

Mērķgrupas nosaukums	Mērķgrupu būtiskākās intereses un vajadzības
ES un starptautiskās institūcijas	<ul style="list-style-type: none"> ● Saskaņot ES un starptautisko institūciju normatīvos aktos un attīstības plānošanas dokumentus, to izstrādes posmā uzklusot nozares pārstāvju viedokli. ● Ievērojot nacionālās intereses, valsts normatīvajos aktos ietvert atbilstošās ES un starptautiskās prasības un normas un nodrošināt to ievērošanu. ● Panākt katrai nozarei taisnīgu ES finansējumu, kura apmēru pamato skaidri izprotami kritēriji. ● Atbalstoša sadarbība ārkārtas gadījumos.
Saeima, to pārstāvošās partijas, Ministru kabinets, Ministru prezidents, Valsts prezidents	<ul style="list-style-type: none"> ● Zemkopības ministrija darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, valsts pārvaldes politiku, Valdības deklarāciju un Valdības rīcības plānu. ● Aktuālā informācija par situāciju nozarē un attīstības plāniem, tostarp par finansējuma apmēru. ● Normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu izstrāde
Ministrijas un citas valsts iestādes	<ul style="list-style-type: none"> ● Aktuālā informācija par situāciju nozarē un attīstības plāniem, tostarp par finansējuma apmēru. ● Citu nozaru normatīvo aktu un attīstības dokumentu izstrāde un saskaņošana. ● Pārnozaru attīstības plānošanas dokumentu sagatavošana.
Nozaru NVO, uzņēmēji, kapitālsabiedrības, nozares valsts	<ul style="list-style-type: none"> ● Zemkopības ministrija nodrošina sabiedrības, tostarp NVO un uzņēmēju, līdzdalību normatīvo aktu un plānošanas dokumentu izstrādē.

¹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pants

	<ul style="list-style-type: none"> ● Aktuālā informācija par situāciju nozarē un attīstības plāniem, tostarp par finansējuma apmēru. ● Tādas nozares rīcībpolitikas plānošana un ieviešana, kura nodrošina uzņēmumu ekonomisko izaugsmi. ● ES un nacionālā finansējuma pieejamība tautsaimniecības attīstībai. ● Atbalsts noieta tirgus paplašināšanai un eksporta palielināšanai. ● Dažādu prasību, tostarp administratīvā sloga, samazināšana. ● Nozares kopējo interešu paušana un pārstāvniecība Latvijas, ES un starptautiskās institūcijās.
Padotības iestādes, universitāte, zinātniskās institūcijas	<ul style="list-style-type: none"> ● Saskaņotu mērķtiecīgu darbību īstenošana. ● Atbilstošs finansējums valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu izpildei. ● Kvalitatīvu pētījumu veikšana un to rezultātu izmantošana lēmumu pieņemšanā. ● Nozari regulējošo normatīvo aktu un attīstības dokumentu izstrāde.
Lauku iedzīvotāji, pašvaldības	<ul style="list-style-type: none"> ● Nozares rīcībpolitikas saskaņošana ar teritoriālo attīstību. ● Saglabātas esošās darbavietas laukos un izveidotas jaunas. ● Lauku infrastruktūras uzturēšana un attīstība. ● Atbalsts iespējai patstāvīgi plānot turpmāko attīstību laukos. ● ZM un tās padotības iestāžu pakalpojumu ērta pieejamība
Sabiedrība kopumā	<ul style="list-style-type: none"> ● Regulāri saņemt vispārēju informāciju par situāciju nozarē un attīstības plāniem saistībā ar to ietekmi uz vidi, klimatu un ekonomiku.
ZM un tās padotības iestāžu nodarbinātie	<ul style="list-style-type: none"> ● Konkurētspējīgs atalgojums. ● Modernas un drošas darba vietas. ● Skaidrs un līdzsvarots pienākumu un atbildības sadalījums. ● Pozitīvs sabiedrības vērtējums par paveikto.

Rīcībpolitikas darbības virzieni, mērķi un to saistība ar NAP 2027

Zemkopības ministrija ir iestāde, kuras darbība atbilstoši kompetencei, ievērojot ZM nolikumu, ir vērsta uz mērķtiecīgu rīcībpolitikas plānošanu, izstrādi, organizēšanu un koordinēšanu resorā. Zemkopības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozarē, un tai ir noteikti turpmāk minētie darbības virzieni un tiem atbilstošie mērķi nozares kontekstā.

Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana, lai veicinātu nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un dzīvnieku barības, kā arī drošu veterināro zāļu apriti un augstu dzīvnieku veselības un labturības līmeni.

Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana, lai sekmētu ilgtermiņā konkurētspējīgas – ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas – uzņēmējdarbības attīstību, ievērojot reģionāli līdzsvarotas attīstības principus.

Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana, lai sekmētu iedzīvotāju spēju, prasmju un zināšanu attīstību, tā radot plašākas ienākumu gūšanas un nodarbinātības iespējas laukos.

Dabas resursu saglabāšana, lai nodrošinātu to gudru izmantošanu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu atbilstoši Zaļā kursa mērķiem.

NAP 2027 ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Visi ZM darbības virzieni ir saistīti ar kādu no NAP 2027 fundamentālajām pārmaiņām un izaugsmes virzieniem.

NAP 2027 fundamentālās pārmaiņas un izaugsmes virzieni	ZM rīcībpolitikas darbības virzieni
Vienlīdzīgas tiesības aptver visu Latvijas iedzīvotāju pamattiesību īstenošanu caur valsts sniegtajiem pakalpojumiem.	<ul style="list-style-type: none"> Cilvēkresursu un zinātnes attīstības veicināšana Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana
Dzīves kvalitāte raksturo vispārējo labklājības un ikviena Latvijas iedzīvotāja iespēju pieaugumu.	<ul style="list-style-type: none"> Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana
Zināšanu sabiedrība ir kopīgs virziens pārmaiņām izglītībā un zinātnē, pilsoniskajā	<ul style="list-style-type: none"> Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana

apziņā, mediju telpā un tautsaimniecībā.	
Atbildīga Latvija ir atbilde klimata un demogrāfisko tendenču apdraudējumam šodien un tālākā nākotnē.	<ul style="list-style-type: none"> • Dabas resursu saglabāšana

NAP 2027 ir noteiktas sešas prioritātes, kas sagrupētas astoņpadsmit darbības virzienos. No tiem par deviņiem uzdevumiem² ([200], [203], [206], [239], [240], [281], [282], [283], [285]) atbildīga ir tieši ZM. NAP 2027 ir arī iezīmēts kopējais finansējums no ES fondiem.

Zemkopības ministrijas darbības spējas

ZM funkcijas un uzdevumi noteikti divos dokumentos – “Zemkopības ministrijas nolikums” un “Zemkopības ministrijas reglaments”.

Ministrijas ikdienas darbības spēju pamatā ir tās institucionālā kapacitāte. To veido ZM cilvēkresursi, stratēģiskie, pamata un atbalsta procesi (ZM IVS), budžets, administratīvā struktūra un kompetences sadalījums, darba kultūra, kā arī ikdienā izmantojamie tehniskie līdzekļi un sistēmas, tostarp IKT. Ministrijas kapacitāte ir jāuztur un jāattīsta tā, lai nodrošinātu to efektivitāti (t.i., tie dotu rezultātus) un ministrijas, padotības institūciju un nozares darbības ilgtspēju atkarībā no iespējamajām problēmām nākotnē, tostarp NAP 2027 minētajām.

Administratīvā uzbūve

ZM veido Ministra birojs, vadības struktūrvienība un vienpadsmit departamentu – Lauksaimniecības, Meža, Zivsaimniecības, Veterinārais un pārtikas, Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes, Lauku attīstības un atbalsta, kā arī Tirgus un tieša atbalsta departaments. Šo departamentu darbība ir tieši saistīta ar nozaru politikas izstrādi un īstenošanu, un vēl četri departamenti – Juridiskais, Budžeta un finanšu, Administratīvais un Audita – ministrijā pilda horizontālās funkcijas. Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa nodrošina ZM atbalsta funkcijas. Stratēģijas īstenošanas laikā ir jāstiprina ministrijas kompetence klimata un vides jautājumos.

ZM struktūrvienībām ir apstiprināti reglamenti, nodarbināto amata apraksti vai darba līgumi.

Politikas ieviešana ZM kompetences jomās ir sešu padotībā esošu tiešās pārvaldes iestāžu, divu zinātnisko institūciju un Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārziņā. ZM ir valsts kapitāla daļu turētāja piecās kapitālsabiedrībās.

ZM administratīvās struktūras diagramma ir pieejama tīmekļvietnē www.zm.gov.lv.

Personāls

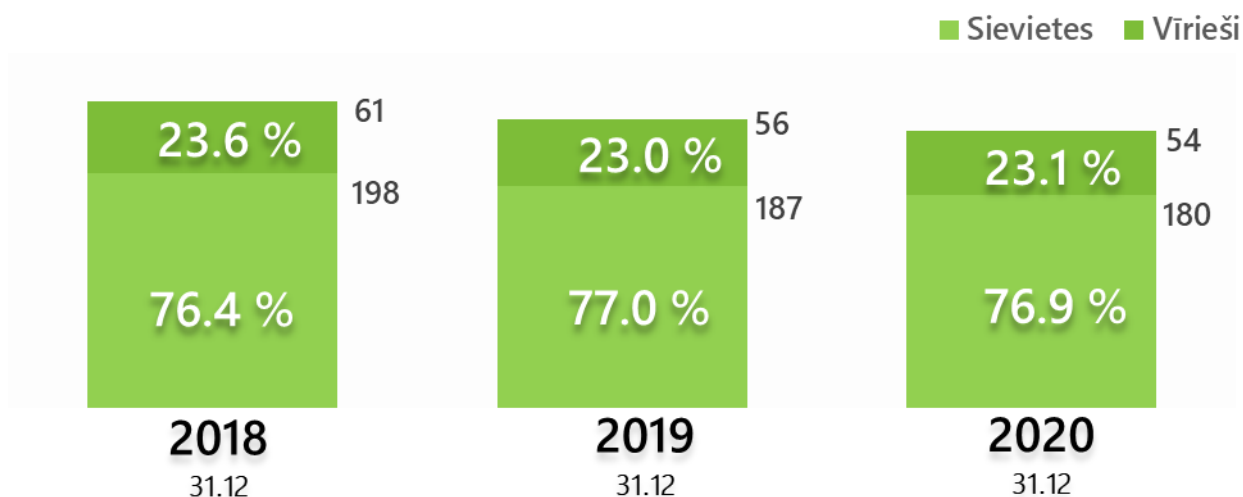
Ministrijas nozīmīgākā vērtība ir personāls – profesionāli, uz rezultātu vērsti nodarbinātie, kas spēj veiksmīgi strādāt strauji mainīgos apstākļos.

2020. gada 31. decembrī ministrijā bija nodarbināti 234 darbinieki un amatpersonas:

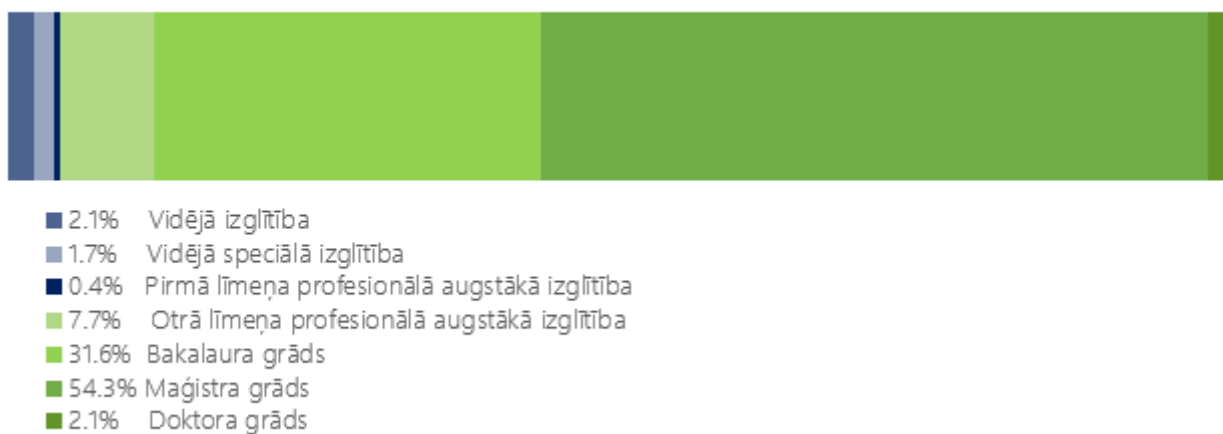
² Sk. https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprinats%20Sacimā_1.pdf

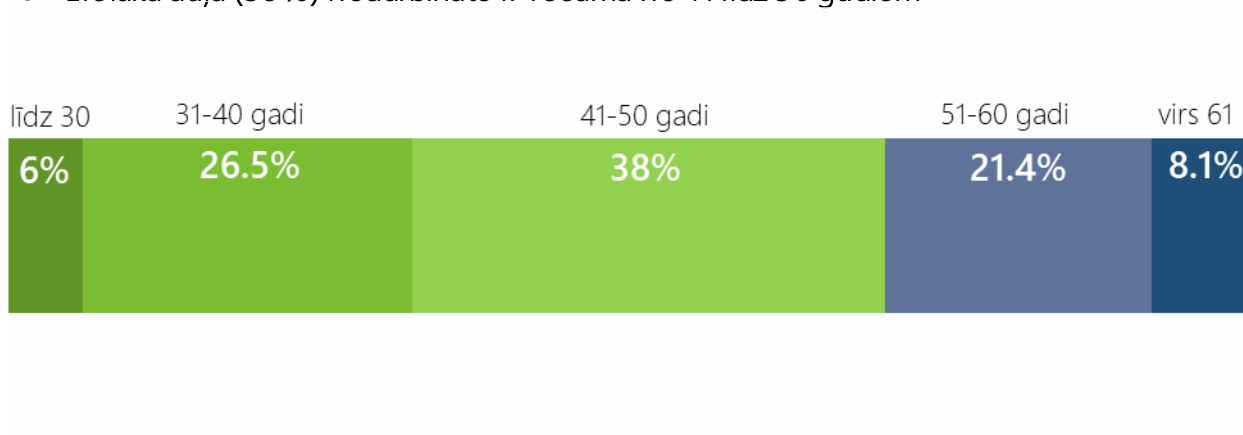
- 76,9 % sieviešu un 23,1 % vīriešu

- 54,3 % nodarbināto ir maģistra grāds

- Lielākā daļa (38 %) nodarbināto ir vecumā no 41 līdz 50 gadiem

Vidējais personāla mainības (rotācijas) koeficients beidzamajos gados ir 11 %, un tam ir pieauguma tendence.

ZM nodarbināto izglītības līmenis ir atbilstošs viņu atbildībā esošajiem nozaru jautājumiem. Nodarbinātajiem ir atbilstoša darba vide, kā arī ir ieviesta darba aizsardzības sistēma.

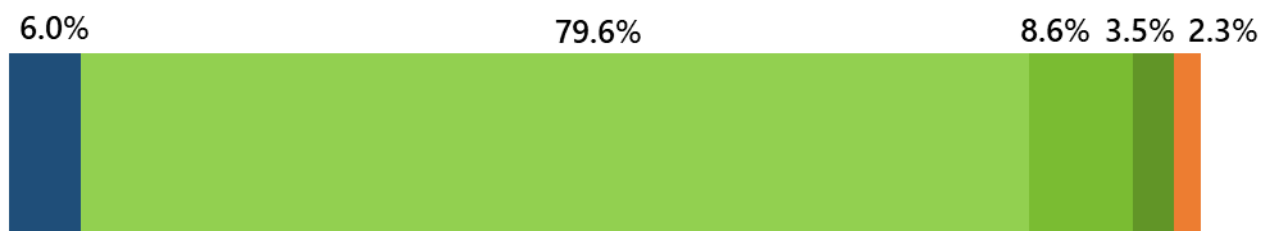
Personāla politika ir izstrādāts noteikumu, kārtību, instrukciju, procesu kopums, kura mērķis ir noteikt virzienu un saturu darbā ar personālu un kuru izmantojot tiek īstenota personāla politika. Tās galvenie virzieni:

- attīstība un izaugsme;
- taisnīgs, konkurētspējīgs un ieguldījumam atbilstošs atalgojums;
- droša, veselīga un atbalstoša darba vide;
- personāla lietvedības digitalizācija.

Finanses

Zemkopības ministrijas atbildībā ir valsts budžeta līdzekļi būtisku tautsaimniecībai nozīmīgu nozaru atbalstam un pārvaldībai. Kopējais 2021. gada valsts budžeta finansējums ir 336 205 957 eiro.

- Lielākā finansējuma daļa – 79,6 % (267,6 milj. eiro) no nozarei piešķirtā finansējuma – 2021. gadā paredzēta nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai.

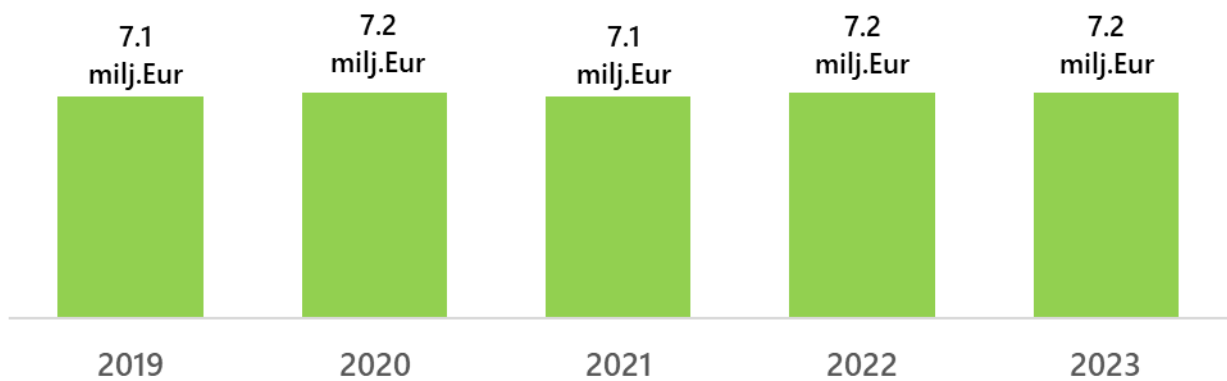
- Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana
- Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana

■ Dabas resursu ilgtspējības saglabāšana

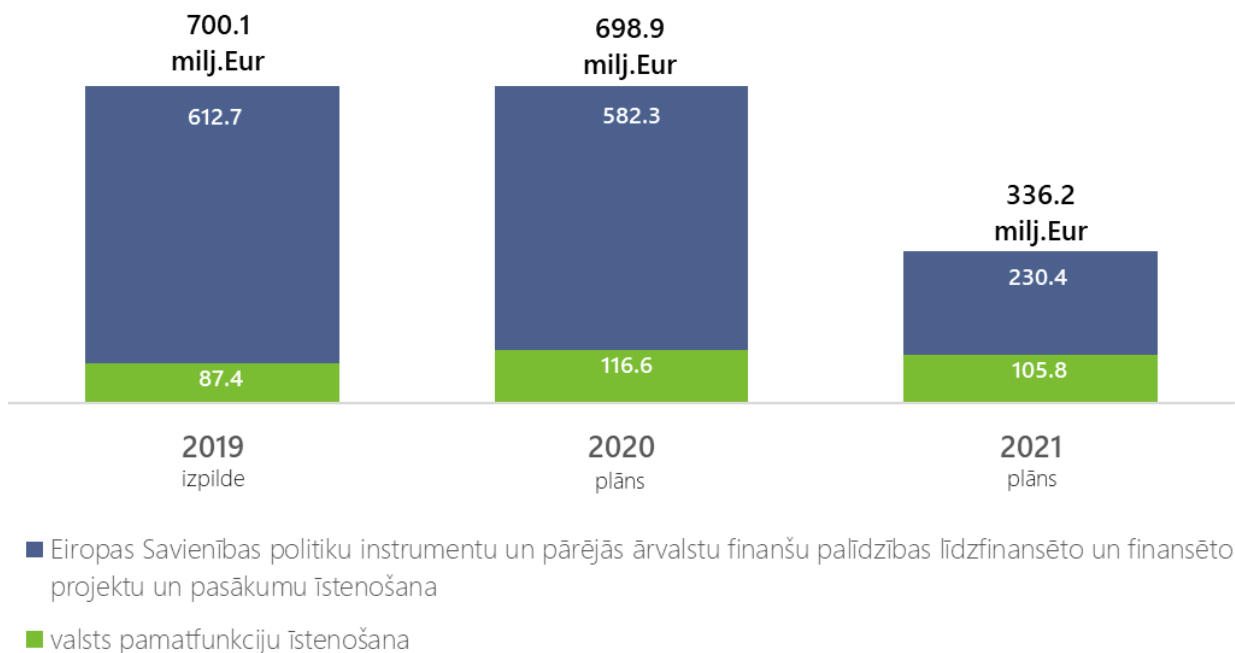
■ Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana

■ Nozaru vadība un politikas plānošana

- ZM administratīvā darbība un pilnveidošana tiek finansēta no ZM budžeta programmas 97.00.00. "Nozaru vadība un politikas plānošana" līdzekļiem". Tai plānoti 2,1 % no kopējā nozares ikgadējā budžeta.

o Izdevumiem Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2021. gadā plānoti 68,5 % no kopējās izdevumu summas.

Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu pamatfunkciju īstenošanai jau ilgstoši ir nepietiekams budžeta finansējums. ZM un tās padotības iestādes kopumā katru gadu attīstībai pieprasa vairākus desmitus miljonus eiro, tomēr valsts kopējo prioritāšu izvērtējumā nesaņem pienācīgu atbalstu. Tā kā lielāko īpatsvaru ZM finansējumā veido ES fondu līdzekļi, galvenais izaicinājums ir pāreja no ES 2014.–2020. gada finanšu plānošanas perioda uz 2021.–2027. gada periodu. Pieredze liecina, ka pamatfunkciju finansēšanā vislielākā uzmanība jāveltī pieejamā bāzes finansējuma racionālai pārplānošanai. Tas daļēji arī tiek īstenots ikgadējā budžeta pārskatīšanas procesa laikā, taču iekšējiem efektivizācijas pasākumiem ir savas racionālās robežas, kuras pārkāpjot var ciest funkciju izpildes kvalitāte.

ZM prioritāro pasākumu finansējuma apmēra sadalījums 2019.–2023. gadā (milj. eiro)

Prioritārie pasākumi	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Pieprasīts	26,6	51,2	81,7	71,5	64,3
Piešķirts	0,2	0	0	0	0

ZM 97.00.00 programmas "Nozaru vadība un politikas plānošana" prioritāro pasākumu finansējuma apmēra sadalījums 2019.–2023. gadā (milj. eiro)

Prioritārie pasākumi	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Pieprasīts	0,07	1,1	0,9	0,9	0,7
Piešķirts	0	0	0	0	0

Lai veicinātu uz zināšanām balstītu, ilgtspējīgu un efektīvu nozares politikas pārvaldību un plānošanu, papildus valsts budžeta līdzekļiem ir jāpiesaista ārvalstu finanšu palīdzība. Tas ļaus iegūt zinātniskus pamatojumus, informatīvās bāzes un metodoloģiskās pieejas, kā arī stiprināt ZM ekspertu profesionālās prasmes.

2021.–2023. gadā tiks turpināta LAP 2014.–2020. gadam īstenošana, jo līdz 2022. gadam ir noteikts pārejas periods tās īstenošanai. Kopējais pieejamais publiskais finansējums lauku attīstībai (ELFLA) pārejas periodā ir 467,9 milj. eiro, tajā skaitā 84,1 milj. eiro no Eiropas Atveseļošanās instrumenta.

2023. gadā tiks uzsākta KLP Stratēģiskā plāna īstenošana 2023.–2027. gadam, lauku attīstībai (ELFLA) paredzot 691,2 milj. eiro publiskā finansējuma.

Savukārt kopējais plānotais ELGF finansējums jaunajam plānošanas periodam (2021.–2027. gadam) ir 2,536 miljardi eiro. No tiem 2,475 miljardi eiro ir paredzēti tiešajiem maksājumiem un 61 milj. eiro – ELGF tirgus pasākumiem (skolu apgādes programmai ar augļiem, dārzeniem un pienu, tirgus intervences pasākumiem un citām veicināšanas programmām), tostarp KLP stratēģiskā plānā paredzētajiem nozarisko intervenču pasākumiem jeb atbalstam ražotāju organizācijām, lai stiprinātu ražotāju pozīcijas pārtikas piegādes ķēdēs, un biškopības programmām.

Stratēģijas īstenošanas laikā būs pieejams publiskais atbalsts zivsaimniecības nozares konkurētspējas attīstībai un ar to saistīto dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai. Tiks turpināta Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gadam īstenošana un Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2021.–2027. gada (turpmāk – RP 2021-2027) un tās pasākumiem piemērojamo normatīvo aktu izstrāde un ieviešana, īpaši akcentējot atbalstu zivju produkcijas noieta tirgu paplašināšanai, akvakultūras produkcijas ražošanas apjoma palielināšanai, zvejniecības konkurētspējas nodrošināšanai un zilās ekonomikas izaugsmei. Kopējais RP 2021–2027 publiskais finansējums indikatīvi plānots 168,6 milj. eiro apmērā.

ELFLA un EJZF tehniskās palīdzības finansējums tiek izmantots Zemkopības ministrijas un administrēšanā iesaistīto padotības iestāžu kapacitātes stiprināšanai. Tehniskās palīdzības finansējums nozīmīgs ir IKT jomā dažādu uzraudzības un kontroles funkciju modernizācijai un digitalizācijai (IT sistēmas, datubāzes, mobilās aplikācijas, ierīces pārbaudēm klātienē un attālināti utt.)

Sadarbība ar nozaru pārstāvjiem un sabiedrību

ZM regulāri konsultējas ar nozaru profesionālajām apvienībām un iegūst no tām jaunāko informāciju par norisēm tirgū, ražošanā, tirdzniecībā, izglītībā un zinātnē, kā arī nepārtraukti informē sabiedrību par nozaru aktualitātēm un pieņemtajiem lēmumiem.

Svarīgākā informācija ir pieejama ZM tīmekļvietnē www.zm.gov.lv.

ZM pieņem ar drošu elektronisko parakstu parakstītus dokumentus, kas atbilstoši noformēti un nosūtīti uz elektroniskā pasta adresi pasts@zm.gov.lv.

IKT sasniegumi un to plaša pieejamība

ZM iepriekšējos gados mērķtiecīgi ir ieguldījusi informācijas tehnoloģiju (IT) infrastruktūras uzlabojumos un pilnveidē, un ieviestie risinājumi ZM nodarbinātajiem dod iespēju strādāt attālināti un pildīt noteiktos darba pienākumus.

ZM nozarē ir izveidota un tiek uzturēta centralizēta IKT infrastruktūra. Ir ieviestas vairākas koplietošanas informācijas sistēmas – DVS, RVS, e-pasta sistēma, nozares klientu pašapkalpošanās portāls, pašapkalpošanās portāls HOP u.c.

Kā IKT kompetences centrs ir izveidota un sekmīgi darbojas nozares IKT darba grupa, kuras mērķis ir nozares IKT attīstības plānošana, budžeta izskatīšana un nozares iestāžu IKT pasākumu koordinēšana. Nozares IKT pārvaldības galvenie sasniegtie rezultāti ir maksimāli efektīva budžeta un IKT resursu izmantošana un centralizācija, apmierināti nozares darbinieki un klienti, modernas un ilgtspējīgas tehnoloģijas un informācijas sistēmas.

Pretkorupcijas situācija, kā arī izšķērdēšana, interešu konflikti

ZM ir izveidota un darbojas iekšējās kontroles sistēma (IKS) korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai (Ministru kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumi Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā"). Darbības stratēģijas īstenošanas periodā notiks regulārs IKS novērtējums, tiks aktualizēti IKS elementi, izveidota korupcijas riska vadīšanas sistēma, īstenoti pasākumi korupcijas riska mazināšanai, tostarp ievērojot standarta ISO 37001:2018 "Kukuļošanas apkarošanas pārvaldības sistēmas" prasības.

Riska faktori ZM darbībā

Risks ir kāds nevēlams notikums vai lietas apstākļi, kas var nelabvēlīgi ietekmēt ZM noteikto funkciju un uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu.

Iekšējie riska faktori	
Nosaukums	Iespējamā rīcība riska novēršanai un ietekmes mazināšanai
Papildu jaunas kompetenču jomas	<ul style="list-style-type: none"> Uz rezultātu vērsts motivējošs atalgojums un cita bonusu sistēma. Topošo speciālistu (praktikantu) piesaiste no augstskolām.

<p>Kvalificētu cilvēkresursu trūkums nozarei specifiskos jautājumos</p> <p>Darba intensitāte, izdegšana, rutīna</p> <p>Atalgojums</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikācijas celšana, tostarp iespēja izmantot Valsts administrācijas skolas un Valsts kancelejas piedāvātos pilnveides kursus valsts pārvaldes darbiniekiem. • Procesi pārskatīšana, vienkāršošana un maksimāla digitalizācija. • Virzība uz centralizāciju.
<p>Darba vides riska faktori (tostarp IKT nodrošinājums, kibernetikas draudējumi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ZM nodarbināto IT kompetences palielināšana drošības jomā. • IT drošības procedūru ieviešana un ievērošanas iespējas. • Ārējo resursu piesaistīšana (iepirkums)

Ārējie riska faktori

Nosaukums	Iespējamā rīcība riska novēršanai un ietekmes mazināšanai
<p>Ambiciozas Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta iniciatīvas, kas var ietekmēt nozaru attīstību Latvijā, kavēšanās ar ES normatīvo aktu izstrādi un lēmumu pieņemšanu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva sekošana līdz notiekošajam Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta dokumentu izstrādes posmā un aktīva iesaistīšanās jau dokumentu projektu izstrādes laikā, tostarp piesaistot NVO. • Ilgtermiņa nozaru politikas veidošana.
<p>Nepietiekams finansējums ministrijā un tās padotības iestādēs, atbildības politika valsts pārvaldē</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Papildu finansējums pilnvērtīgai pamatfunkciju izpildei
<p>Nozares speciālistu trūkums darba tirgū</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana, lai augsti kvalificēti nozares speciālisti izvēlētos darbu valsts pārvaldē. • Nozares tēla veidošana, veicinot jauniešu izvēli par labu izglītībai ar nozarēm saistītajās programmās. • Sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm, nosakot valsts subsidētas studiju vietas, lai pēc izglītības iegūšanas noteiktu laiku tiktu turpinātas darba attiecības valsts pārvaldē.
<p>Kibernetikas riska faktori</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IKT drošības sistēma uzturēšana un attīstība, sadarbība ar CERT u.c. drošības iestādēm. • Savlaicīga budžeta plānošana, efektīvāko un ekonomiskāko risinājumu ieviešana.

Zemkopības ministrijas institucionālās prioritātes, to mērķi un rezultāti

Stratēģijas darbības laikam ir izvirzītas šādas institūcijas kapacitātes attīstības un pārvaldības prioritātes:

- o nozares rīcībpolitikas izstrāde, ieviešana un uzraudzība;
- o ministrijas pārstāvniecība citās Latvijas un starptautiskās institūcijās;
- o komunikācija ar sabiedrību;
- o ministrijas un tās pārvaldības iestāžu iekšējo procesu efektivitāte;
- o ministrijas nodarbināto kapacitātes palielināšana un atlīdzības sistēmas pilnveidošana;
- o lietpratīga ministrijas resursu izmantošana un pilnveidošana.

Prioritāte:

nozares rīcībpolitikas izstrāde, ieviešana un uzraudzība

1. mērķis: nodrošināt nozaru nepārtrauktu darbību un attīstību.

Ministrijas rīcības pamatā arī turpmāk būs savlaicīga nozares politikas plānošanas dokumentu un nozari regulējošo normatīvo aktu izstrāde, veicinot nozaru līdzsvarotu attīstību, kā arī nodrošinot valsts un ES finansējuma savlaicīgu pieejamību.

Ministrijas darbībai tiks izmantoti no valsts budžeta piešķirtie līdzekļi. Apzinoties Zemkopības ministrijas pārstāvēto nozaru nozīmīgumu tautsaimniecībā, ir būtiski veicināt ministrijas un tās padotības iestāžu pilnvērtīgai funkciju izpildei atbilstoša finansējuma pieejamību.

Ar ELFLA un EJZF tehniskās palīdzības līdzfinansējumu paredzēts īstenot SP un ZRP efektīvu pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kontroli un revīziju, kā arī informācijas un publicitātes pasākumus.

Rādītāji

Nr.	Sasniedzamais rezultāts (pārmaiņas)	Snieguma rādītājs (mērvienība)	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība (pa gadiem)						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Izstrādāti nacionālie tiesību akti, kas regulē nozares attīstību	skaits	250	250	250	250	250	250	250
2.	Apzināts un piesaistīts finansējums politikas īstenošanai	Dalība FM rīkojumu par ZM apropriācijas izmaiņām sagatavošanā	33	33	33	33	33	33	33

		(FM rīkojumu skaits gadā)							
3.		Intervenču skaits Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2021–2027 īstenošanai	2	2	5	5	5	5	5
4.	Nozaru attīstībai pieejams valsts un ES fondu finansējums	Īstenotās intervences uzņēmējdarbības atbalstam KLP ietvaros: (Ieguldījumi materiālajos aktīvos; Atbalsts jauniem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai; Atbalsts mazo saimniecību darbības attīstībai; Leader pieejas atbalsts uzņēmējdarbībai)	5	5	5	5	5	5	5
5.	Sagatavoti un PKC iesniegti pārskati par VRP izpildi	Plānotie uzdevumi izpildīti pilnā apmērā, %	100	100	100	100	100	100	100

Prioritāte:

ministrijas pārstāvniecība ES un citās starptautiskās institūcijās

2. mērķis: nodrošināt Latvijas lauksaimniecības, pārtikas, zivsaimniecības un meža nozares interešu pārstāvēšanu ar ES ārējo tirdzniecību, Pasaules Tirdzniecības organizāciju un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju saistītajos jautājumos

Ministrija atbilstoši kompetencei pārstāv Latvijas Republikas intereses starptautiskajās organizācijās un Eiropas Savienības institūcijās, pamatojoties uz vienlīdzīgu starptautisko tiesību normu ievērošanu, kopīgām diskusijām un kompromisiem. Pārstāvniecība notiek gan tiešā veidā, ministrijas amatpersonām un atašējiem piedaloties ES un starptautisko organizāciju un sadarbības formu sanāksmēs, gan arī sagatavojot informāciju Ārlietu ministrijas (ĀM) amatpersonām un citām valsts augstākajām amatpersonām. Savukārt jautājumos, kas ir ES kompetencē, pārstāvniecība tiek nodrošināta ar EK starpniecību.

Lai kvalitatīvi pārstāvētu ārpolitiskās intereses, ministrija sagatavo nacionālās pozīcijas un aizstāv intereses savas kompetences jomās ES un citās starptautiskajās institūcijās, nodrošina starptautisko sadarbību, piedalās kvalitatīvu ES tiesību aktu sagatavošanā, pārņemšanā un ieviešanā, īsteno regulāru informācijas un pieredzes apmaiņu ar Latvijas un ārvalstu iestādēm, kā arī pilda citus pienākumus. Tā ne tikai tiek aizstāvētas Latvijas nacionālās intereses ministrijas kompetences jomās, bet arī iegūta svarīga informācija par starptautiskiem procesiem un citu valstu pieredzi nozares

politikas izstrādes un ieviešanas jautājumos, kā arī iespēja piedalīties starptautisku normatīvo dokumentu izstrādē.

Ministrijas pārstāvniecība ES un starptautisko institūciju sadarbības formās un starpvalstu projektos veicina ministrijas kompetences jomu attīstību un konkurētspēju. Tāpat tas ir nozīmīgs priekšnosacījums Latvijas tēla un atpazīstamības veidošanā, starpvalstu sadarbības veicināšanā un nodarbināto profesionālās kapacitātes stiprināšanā.

Rādītāji

Nr.	Sasniedzamais rezultāts (pārmaiņas)	Snieguma rādītājs (mērvienība)	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība (pa gadiem)						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	ES vienpusējo, divpusējo un daudzpusējo tirdzniecības līgumu (tostarp Pasaules Tirdzniecības organizācijā izplatīto dokumentu un dokumentu par ES pakalpojumiem iekšējā tirgū) izvērtēšana, Latvijas nostājas sagatavošana un iesniegšana ĀM, ievērojot Latvijas lauksaimniecības, pārtikas, zivsaimniecības un mežu nozaru intereses	Līgumu skaits, pie kuriem notiek darbs gada laikā	3	3	3	3	3	3	3
2.	Nodrošināta dalība svarīgākajās starptautiskās un ekonomiskās sadarbības institūcijās	Starptautiskas institūcijas, kurās noteiktas finansiālās saistības (skaits)	13	13	13	13	13	13	13
3.	Nodrošināta pārstāvība ES Padomes un Komisijas darba grupās, starpvaldību komisiju (komiteju), starptautisko organizāciju u.c. ārvalstu sadarbības formu darba grupās	Pasākumu (sanāksmju) skaits	800	800	800	800	800	850	850
4.	Nodrošināta dalība augsta līmeņa sanāksmēs, konferencēs un divpusējas tikšanās pasākumos	Pasākumu (sanāksmju) skaits	16	30	30	30	30	35	40
5.	ES un starptautisko finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu ieviešana	Projektu skaits	3	3	3	3	2	2	2
6.	Nodrošināts zināšanu eksports un regulāra dalība pieredzes apmaiņas pasākumos (tostarp konferencēs, semināros)	Pasākumu (sanāksmju) skaits	50	50	50	50	50	60	70

Prioritāte:

komunikācija ar sabiedrību un sadarbība ar nozares NVO

3. mērķis: informēt sabiedrību par ministrijas un tās padotības iestāžu darba aktualitātēm, sasniegumiem, panāktajiem uzlabojumiem un darba rezultātiem

Mērķtiecīga informācijas sniegšana Latvijas sabiedrībai par Zemkopības ministrijas un Ministru kabineta darba prioritātēm, citiem valstiskuma apziņu stiprinošiem pasākumiem, tostarp par Zemkopības ministrijas organizētajiem ikgadējiem lauksaimnieku, zivsaimnieku un mežsaimnieku vidū atzinību un prestižu guvušiem konkursiem "Sējējs", "Lielais loms", "Zelta čiekurs". Sabiedrībai laikus un saprotami tiek skaidrota ministrijas īstenotā nozares politika, plānotās pārmaiņas un to ietekme uz Latvijas lauksaimniekiem, zivsaimniekiem un mežsaimniekiem, kā arī nodrošināta koordinēta informācijas sniegšana un atgriezeniskās saites saņemšana.

2021.–2027. gadā ministrija turpinās sniegt visaptverošu informāciju lauksaimniekiem, zivsaimniekiem, mežsaimniekiem un sabiedrībai kopumā par ES fondu līdzekļu pieejamību, ekonomisku pamatojumu to lietderīgai izmantošanai, tā stiprinot lauku saimniecību, zivsaimniecības un mežsaimniecības nozares un pārtikas uzņēmumu konkurētspēju, uzņēmējdarbības vidi, tādu vietējo pārtikas produktu ražošanu un patēriņu, kam ir augsta pievienotā vērtība.

4. mērķis: veicināt nozares pārstāvju iesaistīšanu lēmumu sagatavošanas procesos

Veiksmīgai sadarbībai ar sabiedrību Zemkopības ministrijā ir izveidotas astoņas konsultatīvās padomes un 35 patstāvīgās darba grupas, kurās tiek iesaistīti gan nevalstisko organizāciju pārstāvji, gan uzņēmēji. Šādu sadarbības veidu ir plānots turpināt arī šajā stratēģijas darbības periodā. Zemkopības ministrija sadarbosies ar nozaru nevalstiskajām organizācijām, iesaistīs tās politikas veidošanā lauksaimniecības un lauku attīstības, mežsaimniecības, zivsaimniecības, pārtikas ražošanas un dzīvnieku aizsardzības, veselības un labturības jomā, kā arī normatīvo aktu izstrādē, lēmumu sagatavošanas un pieņemšanas procesos. Zemkopības ministrija regulāri informē sabiedrību par aktualitātēm ministrijas pārstāvētajās nozarēs. Lai nodrošinātu sadarbību, ir noslēgti līdzdalības līgumi ar nevalstiskajām organizācijām lauksaimniecības un pārtikas ražošanas jomā, tiks turpināta ikgadējo līgumu parakstīšana par sadarbību ar Latvijas Zinātņu akadēmiju un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju augstākās izglītības un zinātnes jomā, kā arī ikgadējo sarunu protokolu parakstīšana ar Latvijas Pašvaldību savienību par Zemkopības ministrijas sadarbību ar pašvaldībām.

Lai nodrošinātu Eiropas Rīcības kodeksa izpildi un partnerības organizēšanu Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanā, Zemkopības ministrija kā vadošā iestāde ir izveidojusi Latvijas Lauku attīstības programmas un Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai uzraudzības komitejas. 2021.–2027. gada plānošanas periodam tiks izveidota KLP Stratēģiskā plāna uzraudzības komiteja, kā arī uzraudzības komiteja nākamā plānošanas perioda Rīcības programmai zivsaimniecības attīstībai.

Rādītāji

Nr.	Sasniedzamais rezultāts (pārmaiņas)	Snieguma rādītājs (mērvienība)	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība (pa gadiem)						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Konkursu kārtībā izvērtēti un publiski godināti nozaru labākie uzņēmēji un darbinieki	Nozaru gada balvu pasniegšanas ceremoniju ("Zelta čiekurs", "Sējējs", "Lielais loms") skaits	3	3	3	3	3	3	3
2.	Uzraudzības komitejas un pastāvīgās darba grupas	Uzraudzības komiteju skaits	2	2	2	2	2	2	2
		Pastāvīgo darba grupu skaits	35	35	35	35	35	35	35

Prioritāte:

Ministrijas un resora iekšējo procesu efektivitāte

5. Mērķis: Uz sadarbību vērsts darbību kopums, lai kopīgi uzlabotu ministrijas un padotības institūciju vidi, kontroles mehānismus, rezultatīvos rādītājus un pieejamo resursu izmantošanu

Nodrošināt, ka arī turpmāk novērtētās iekšējās kontroles ir atbilstošas, pietiekamas un efektīvas, kas sniedz pārliecību, ka riski tiek vadīti un iestādes mērķi tiks sasniegti.

Regulāra funkciju un procesu aktualizācija ar mērķi uzturēt un pilnveidot ZM darbības kapacitāti un administratīvās spējas atbilstoši mūsdienu valsts pārvaldes un ilgtspējas prasībām un izaicinājumiem. Izstrādāt un ieviest standartizētus un vienotus personāla vadības procesus ministrijā un padotības iestādēs. Veicināt inovatīvu ideju ieviešanu ikdienas darbā un būt atvērtiem digitalizācijas un mākslīgā intelekta izaicinājumiem.

Prioritāte:

kvalificēti, motivēti un novērtēti ministrijas nodarbinātie

6. mērķis: atbalstīt nodarbināto profesionālo un personālo izaugsmi, pilnveidojot to mērķtiecīgu savstarpējo kopdarbību, nodrošinot kompetenci, motivāciju un lojalitāti

Plānošanas periodā ir būtiski identificēt nepieciešamās vadītāju un nozaru speciālistu kompetences un prasmes, izveidot tiem paredzētus mācību blokus, kā arī ieviest jauno darbinieku mentoringu.

Rādītāji

Nr.	Sasniedzamais rezultāts (pārmaiņas)	Snieguma rādītājs (mērvienība)	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība (pa gadiem)						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Tiek uzturēta liela ZM nodarbināto profesionalitāte un kvalitatīvs veikums	Darbinieki ar augstu novērtējumu, no kopējā skaita NEVIS (%)	30	30	30	35	35	40	40
2.	Izstrādāti mācību moduļi vadītājiem un nozaru speciālistiem	Izvērtēta mācību politika; tās aktualizācija (reizi divos gados)	-	1	-	1	-	1	-
3.	Ieviests jauno darbinieku mentoring	Procesā iesaistīto nodarbināto apmierinātība, %	-	-	80	85	90	95	100
4.	Pastāv motivējoša ZM monetārās un nemonetārās stimulēšanas sistēma	Personāla mainība (% no kopējā nodarbināto skaita)	17	11	10	9	8	7	6
5.	Paaugstināta ZM darbinieku kvalifikācija un padziļināta profesionālās zināšanas	Apmācības apmeklējušie gada laikā (% no kopējā darbinieku skaita)	35	35	35	35	35	35	35

Prioritāte:

lietpratīga ministrijas resursu izmantošana un tās pilnveidošana

7. mērķis: nodrošināt ministrijas un tās padotības iestāžu ilgtermiņa attīstību un mērķtiecīgu, ekonomisku budžeta līdzekļu izmantošanu

Lai veicinātu finanšu resursu efektīvu izmantošanu, tiek īstenota savstarpēji koordinēta un vienota Zemkopības nozares datu centra attīstība atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) noteiktajām valsts IKT attīstības prioritātēm, tostarp ZM IKT pārvaldības attīstība un centralizācija, lai nozares darbinieki un klienti saņemtu augstas kvalitātes IKT atbalsta pakalpojumus, kā arī nodrošināta Zemkopības nozares elektronisko pakalpojumu un koplietošanas informācijas sistēmu attīstība un pilnveidošana. Ievērojot straujo IT un digitālo attīstību, liela uzmanība tiek pievērsta digitālās transformācijas atbalstam zemkopības nozarē saskaņā ar VARAM digitālās transformācijas pamatnostādņiem. Resorā tiek īstenoti pasākumi, kas pilnveido un uzlabo Zemkopības nozares koplietošanas IKT resursu pārvaldību. Ņemot vērā IT attīstību un pieejamību, tiks turpināti pasākumi, lai pakāpenisku pārietu uz elektroniskiem dokumentiem, maksimāli samazinot papīra dokumentu apripi.

ZM padotības iestādēs tiek īstenoti pasākumi, lai tās savu funkciju izpildei optimāli un efektīvāk izmantotu autotransportu, iestādēm vairāk sadarbojoties citai ar citu, apvienojot kopīgus braucienus un izvērtējot nepieciešamo automašīnu skaitu funkciju kvalitatīvai izpildei, kā arī izvēloties videi draudzīgākus automobiļus. Kopīgi resorā jau tiek organizēti centralizēti iepirkumi, izvērtējot iespējas, arī turpmāk tiek plānoti un tiks īstenoti iespējamie centralizētie iepirkumi.

Rādītāji

Nr.	Sasniedzamais rezultāts (pārmaiņas)	Snieguma rādītājs (mērvienība)	Rezultatīvā rādītāja skaitiskā vērtība (pa gadiem)						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldība augstā līmenī	IT incidentu skaits gadā	700	690	670	650	600	580	550
2.	Informācijas un dokumentu aprites digitalizācija	Elektronisko dokumentu īpatsvars	70	73	76	79	82	85	90
3.	IKT resursu virtualizācijas līmenis	Virtualizēto serveru īpatsvars	75	78	81	84	87	90	95
4.	Nodrošināta optimāla ZM autoparka ekspluatācija	Resorā izvērtēta vajadzība pēc automobiļiem nepieciešamo funkciju izpildei, lai palielinātu to efektīvāku izmantotu visu gadu	1000	990	990	990	980	970	960
5.	Nodrošināta un attīstīta ZM IKT spēja adaptēties mūsdienu tehnoloģijām	Virtuālo darba vietu lietotāju skaits	20	50	80	100	120	150	200
		Mākoņdatošanas risinājumu izmantošana nozares IKT (%)	20	25	30	35	40	45	50
		Nozares datu kopu atvēršana atkalizmantošanai	+ 5	+ 5	+ 5	+ 5	+ 5	+ 5	+ 5
6.	ZM valdījumā un padotībā esošo iestāžu lietošanā nodotā valsts nekustamā īpašuma uzskaitē ir pilnīga, to izmantošana ir efektīva un racionāla	Neatbilstību skaits uzskaites sistēmā, %	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1

Zemkopības ministrijas rīcībpolitikas darbības virzieni

Zemkopības ministrijas kompetences nozaru attīstība un tām atbilstošās ZM budžeta programmu un apakšprogrammas tiek grupētas pa šādiem darbības virzieniem³:

- **pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana**, lai veicinātu nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un dzīvnieku barības apriti, drošu veterināro zāļu apriti un augstu dzīvnieku veselības un labturības līmeni;
- **Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana**, lai sekmētu ilgtermiņā konkurētspējīgas – ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas – uzņēmējdarbības attīstību, ievērojot reģionāli līdzsvarotas attīstības principus.
- **cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana**, lai sekmētu iedzīvotāju spēju, prasmju un zināšanu attīstību, tā radot plašākas iespējas ienākumu gūšanai un nodarbinātībai laukos;
- **Dabas resursu saglabāšana**, lai nodrošinātu to gudru izmantošanu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu atbilstoši Zaļā kursa mērķiem.

Darbības virziens:

pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, pārtikas higiēnas un kvalitātes, dzīvnieku veselības, veterināro zāļu drošuma, dzīvnieku labturības un aizsardzības nodrošināšana, lai veicinātu nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un dzīvnieku barības apriti, drošu veterināro zāļu apriti un augstu dzīvnieku veselības un labturības līmeni

Pārskatīt un pilnveidot normatīvos aktus dzīvnieku veselības, veterināro zāļu aprites, atliekvielu uzraudzības un kontroles, dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un atsavinātu produktu aprites, kā arī antimikrobiālās rezistences ierobežošanas jomā, lai veicinātu nozaru attīstību, samazinātu administratīvo slogu uzņēmējiem un nodrošinātu Nacionālā attīstības plāna 2021–2027, Eiropas Zaļā kursa, stratēģijas “No lauka līdz galdam” un “Eiropas “Viena veselība” rīcības plāna pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences (AMR) apkarošanai” mērķu sasniegšanu.

Nodrošināt nozares digitālo transformāciju, pilnveidojot PVD, LDC, BIOR, u.c. atbilstošo iestāžu datubāzes un reģistrus, lai sekmētu elektronisko pakalpojumu pieejamību, dzīvnieku veselības datu (tostarp datu par antimikrobiālo rezistenci), pārtikas nekaitīguma un uzturvērtības datu, bioloģiskās lauksaimniecības, kā arī veterināro zāļu reģistrācijas, aprites un uzraudzības datu uzkrāšanu un izsekojamību, nodrošinot šīs informācijas pieejamību kompetentajām iestādēm, lai īstenotu uz risku balstītu un efektīvu uzraudzību un kontroli, kā arī varētu apkopot un sagatavot EK un citām iestādēm un starptautiskajām institūcijām nepieciešamo informāciju.

³ “Zemkopības ministrijas reglaments”

Izstrādāt normatīvos aktus, lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmējiem un veicinātu nozares attīstību nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas aprites jomā. Ieviešot stratēģiju "No lauka līdz galdam", aktīvi iesaistīties pārtikas izšķērdēšanas jautājumu risināšanā.

Aktīvi iesaistīties ES tiesību aktu izstrādē par pārtikas aprites jautājumiem (nekaitīgumu, tostarp higiēnu, kā arī kvalitāti, marķēšanu, starptautisko tirdzniecību, krāpniecību ar pārtiku, pārtikas izšķērdēšanu), lai nodrošinātu Eiropas Zaļā kursa, stratēģijas "No lauka līdz galdam", "Ķīmikāliju stratēģijas" un citu ES politikas plānošanas dokumentu mērķu sasniegšanu.

Pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes dzeramā ūdens direktīvas priekšlikuma pārņemšanai nacionālajos normatīvajos aktos – jaunu parametru, rīcības un procesu ieviešana, lai nodrošinātu dzeramā ūdens nekaitīgumu un kvalitāti, kā arī patērētāju piekļuvi dzeramajam ūdenim.

Ieviešot stratēģiju "No lauka līdz galdam", tiks pārskatīti tiesību akti, kas regulē saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu jomu, atbalstot inovatīvu un ilgtspējīgu tāda iepakojuma izmantošanu, kurā lietoti videi draudzīgi, atkārtoti izmantojami un pārstrādājami materiāli, kā arī dodot ieguldījumu pārtikas izšķērdēšanas mazināšanā.

Nepieciešams īstenot nozares politiku, saskaņā ar Eiropas Zaļā kursa stratēģiju "No lauka līdz galdam" un EK plāniem pārskatot visus tiesību aktus dzīvnieku labturības jomā, īpaši attiecībā uz dzīvnieku aizsardzību transportēšanas un kaušanas laikā, lai tos saskaņotu ar jaunākajiem zinātnes atzinumiem, paplašinātu to tvērumu, atvieglotu prasību izpildi un nodrošinātu augstāku dzīvnieku labturības līmeni. Ievērojot nozares un sabiedrības intereses, ir jāsniedz izvērtējums par jauno iniciatīvu izveidot vienotu Eiropas līmeņa dzīvnieku labturības marķējumu.

Līguma par ES darbību 13. pantā ir atzīts, ka dzīvnieki ir jutīgas būtnes, tāpēc ES dalībvalstīm ir jāveltī pienācīga uzmanība dzīvnieku labturības prasībām, nosakot un īstenojot ES lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku.

Jāturpina iesāktais darbs dzīvnieku labturības jomā, nodrošinot atbilstošu sabiedrības līdzdalību dzīvnieku aizsardzības jautājumu risināšanā. Nepieciešams pārskatīt un pilnveidot normatīvo aktu prasības, lai veicinātu lielāku dzīvnieku īpašnieku atbildību, stingrāku dzīvnieku tirdzniecību internetā un stingrāk uzraudzītu dzīvnieku pavairošanu un atsavināšanu.

Izmēģinājumu dzīvnieku aizsardzības jomā ir jāuzlabo normatīvo aktu prasības, lai pilnveidotu, aizstātu un samazinātu dzīvnieku izmantošanu pētījumos.

Lai sekmētu dzīvnieku un to izcelsmes produktu tirdzniecību, ir jāsniedz atbalsts iesaistītajām pusēm ZM kompetences jomās, kā arī jānodrošina Latvijas interešu pārstāvība saistītajos jautājumos EK, Eiropas Padomē un Pasaules Tirdzniecības organizācijas Sanitārajā un fitosanitārajā komitejā. Nepieciešams turpināt darbu pie jomu regulējošās normatīvo aktu pilnveidošanas, lai nodrošinātu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu labu izsekojamību un ES līmenī noteikto prasību ievērošanu tirdzniecībā starp ES dalībvalstīm un trešajām valstīm, tostarp oficiālajās kontrolēs uz robežas.

Lai nodrošinātu nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas, tostarp saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu, un dzīvnieku barības, tostarp barības materiālu, barības piedevu, kompleksās barības, arī mājas (istabas) dzīvnieku barības, un ārstnieciskās barības apriti, ir svarīgi īstenot uz risku balstītas oficiālās kontroles visos pārtikas un dzīvnieku barības aprites posmos, arī oficiālās kontroles uz robežas.

Saskaņā ar Valdības rīcības plāna un Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam prioritāšu pasākumiem, kas paredz sasniegt augstākus standartus pārtikas aprītē, ir jāīsteno pasākumi kvalitatīvas

vietējās izcelsmes pārtikas pieejamības veicināšanai vietējā tirgū, nodrošinot pārtikas kvalitātes shēmu turpmāku attīstību un atbilstošus kontroles pasākumus.

Palielinoties ģenētiski modificēto organismu (ĢMO) klāstam ES un pasaules tirgū, palielinās arī ĢM produktu, tostarp ES neatļauto, nonākšanas iespējamība Latvijas tirgū, tāpēc ir jāorganizē to atbilstoša uzraudzība un kontrole, lai nodrošinātu augsta līmeņa aizsardzību visos ĢMO aprites posmos, novērstu negatīvo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi un saglabātu bioloģisko daudzveidību saskaņā ar Nacionālās bioloģiskā drošuma sistēmas attīstības plānu 2020.–2026. gadam.

Nr.	Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Skaitliskā vērtība						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Īstenoti pasākumi valsts uzraudzības un kontroles programmās dzīvnieku infekcijas slimību novēršanai, lauksaimniecības dzīvnieku un pārtikas produktu tirdzniecības veicināšanai, antimikrobiālās rezistences ierobežošanai un patērētāju nodrošināšanai ar nekaitīgu un kvalitatīvu pārtiku un dzīvnieku barību	skaits	33	33	33	33	33	33	33
2.	Veicināta ražotāju iesaistīšanās Nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā (NPKS) un nodrošināta iespēja patērētājiem iegādāties augstas kvalitātes vietējos pārtikas produktus	NPKS sertificēto produktu skaits	830	850	870	890	910	930	950
3.	Atbilstoši marķēta aprītē esošā ģenētiski modificētā pārtika un dzīvnieku barība	% no pārbaudītā apjoma	97	97	97	97	97	97	97
4.	Aprītē nenonāk Eiropas Savienībā neatļauti ĢMO	% no pārbaudītā apjoma	0	0	0	0	0	0	0
5.	Novērtēti riska faktori, kam ir tieša vai netieša ietekme uz pārtikas un barības nekaitīgumu, pārtikas uzņēmumu darbības veicināšanu, kā arī saistībā ar cilvēku uzturu, dzīvnieku veselību un labturību un augu veselību	novērtējumu skaits	9	9	9	9	9	9	9
6.	Izveidota digitālā platforma vienas veselības pamatprincipu ieviešanai	Izveidoti jauni e-pakalpojumi	3	4	5	6	7	8	9

Finanšu resursi:

20.00.00 "Pārtikas nekaitīgums un dzīvnieku veselība"

70.06.00 "Izdevumi citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai"

Budžeta līdzekļu saņēmēji:

PVD, BIOR

Darbības virziens:

Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana, lai sekmētu ilgtermiņā konkurētspējīgas – ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas – uzņēmējdarbības attīstību, ievērojot reģionāli līdzsvarotas attīstības principus.

Stratēģijas īstenošanas laikā, gatavojoties nākamajam ES finanšu plānošanas periodam, ZM izstrādās atbalsta instrumentus KLP mērķu sasniegšanai pēc 2023. gada lauku attīstības jomā nozares uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai.

Lai veicinātu lauku teritoriju attīstību, tostarp uzņēmējdarbību, stratēģijas īstenošanas laikā tiks sniegts atbalsts zināšanu un inovāciju līmeņa celšanai un labās prakses apmaiņai, ieguldījumiem materiālajos aktīvos lauku saimniecībās, īpaši atbalstot mazās un vidējās saimniecības un pārtikas uzņēmumus, ar ieguldījumiem sekmējot ekonomiski aktīvo un uz tirgu orientēto saimniecību skaita palielināšanos, kā arī atbalstot teritoriju vietējās attīstības iniciatīvas. Tāpat tiks pilnveidots atbalsta mehānisms kooperācijas jomai, veicinot kooperāciju un otrā līmeņa kooperatīvo sabiedrību veidošanos. Lai mudinātu iedzīvotājus iesaistīties uzņēmējdarbībā un palielinātu finanšu resursu pieejamību saimnieciskās darbības veicējiem, tiks nodrošināta finanšu instrumentu pieejamība mazajiem aizdevumiem lauku teritorijā uzņēmējdarbības stiprināšanai. Tāpat, lai sekmētu pakāpenisku pāreju uz Zaļo kursu un atbalstītu nozares atveseļošanos no Covid-19 ietekmes, tiks paredzēts atbalsts no Eiropas Savienības Atveseļošanās instrumenta, atbalstu novirzot mazo saimniecību attīstībai, ieguldījumiem klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās darbībām.

Sadarbībā ar akciju sabiedrību "Attīstības finanšu institūcija Altum" tiks turpināti atbalsta pasākumi, izsniedzot aizdevumus apgrozāmo līdzekļu un lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei, jo tas ir viens no būtiskākajiem nosacījumiem uzņēmuma stabilai attīstībai nākotnē. Šo atbalsta pasākumu mērķis ir darīt pieejamu finansējumu tiem uzņēmumiem, kam ir ekonomiski pamatoti attīstības plāni, bet nav iespējas saņemt aizdevumu komercbankā trūkstošā nodrošinājuma un palielinātā riska dēļ. Stratēģijas īstenošanas laikā ir jāpilnveido arī valsts atbalsta instrumenti, uzraugot situāciju lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības nozarēs. Jānodrošina papildu valsts atbalsta finansējums lauksaimniecības nozarei, lai nodrošinātu vienlīdzīgākus konkurences apstākļus ar citām ES dalībvalstīm.

Stratēģijas īstenošanas laikā Latvijas lauksaimnieki turpinās saņemt tiešos maksājumus, lai lauksaimniekiem būtu stabili ienākumi un tiktu saglabāts lauksaimnieciskās ražošanas potenciāls, stiprinot sabiedrības nodrošinājumu ar kvalitatīvu un daudzveidīgu pārtiku. Ienākumu pamatatbalstu varēs saņemt jebkura saimniecība, kas nodarbojas ar lauksaimniecisko darbību un uz atbalsttiesīgas lauksaimniecības zemes izpilda minimālos atbalsta saņemšanas nosacījumus un obligātās pamatprasības vides, klimata, sabiedrības, dzīvnieku un augu veselības jomā. Tiks pilnveidots atbalsts mazām saimniecībām un sniegts papildu atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem, lai stiprinātu to orientēšanos uz tirgu un palielinātu konkurētspēju. Savukārt atbalstu par saražotajām vienībām jeb saistīto atbalstu varēs saņemt saimniecības ar dažādu lopkopības un augkopības specializāciju.

Tiks īstenotas ELGF finansētās atbalsta programmas izglītības iestāžu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu, kā arī sniegts atbalsts atzītām augļu un dārzeņu ražotāju organizācijām saistībā ar KLP Stratēģisko plānu. Atbilstoši KLP Stratēģiskajam plānam tiks ieviestas atbalsta shēmas nozariskajām intervencēm arī citās nozarēs (piena, gaļas, olu, graudu nozarē).

Tiks turpināta ELGF finansētā atbalsta biškopības programmā ietverto pasākumu īstenošana, tostarp ieviesti KLP Stratēģiskajā plānā paredzētie biškopības nozares intervences pasākumi, kā arī īstenoti eksporta atbalsta un pārtikas produktu veicināšanas atbalsta jomas pasākumi, tostarp veicinot Latvijas izcelsmes pārtikas produktu lielāku pārstāvību zaļajos publiskajos iepirkumos.

Paredzēta efektīva Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014–2020 īstenošana un Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2021–2027 izstrāde, apstiprināšana EK un īstenošana, lai nodrošinātu zivsaimniecības nozares konkurētspēju un dzīvo ūdens resursu ilgtspēju.

Plānots pilnveidot valsts atbalstu lauksaimniekiem, lai nodrošinātu vienlīdzīgākus konkurences apstākļus ar citu ES dalībvalstu lauksaimniekiem. Tā kā piensaimniecības nozare ir uzskatāma par prioritāro lopkopības nozari, kurā tiek noteiktas perspektīvas ražošanā un eksporta attīstībā, svarīgi ir izstrādāt nozares stratēģiju, lai ilgtermiņā veicinātu nozares konkurētspēju. Aktuāla ir nacionālo normatīvo aktu izstrāde negodīgas tirdzniecības prakses novēršanai pārtikas piegādes ķēdē. Atbilstoši ES tiesību aktiem ir jānodrošina lauksaimniecības produktu tirgus atbalsta pasākumu ieviešana.

Traktortehnikas jomā tiks attīstīti elektroniskie pakalpojumi, sekmēta klātienē sniegto pakalpojumu pieejamība, kā arī pilnveidota traktortehnikas, tās piekabju un traktortehnikas vadītāju uzraudzības procesu efektivitāte, izmantojot mobilus IKT rīkus.

Nr.	Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitiskā vērtība						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Uzlabota nozaru uzņēmējdarbības attīstība un konkurētspēja	Bruto pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto pārtikas nozarē (tūkst. eiro)	26,5	26,5	27,3	28,0	28,8	29,6	30,4
		Bruto pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto lauksaimniecības nozarē (tūkst. eiro)	14,5	15,6	16,7	18,0	19,4	20,9	22,5
2.	Veicināts nozares eksports	Nozares (lauksaimniecības, pārtikas, zivju nozares) eksporta īpatsvars kopējā nozaru ārējās tirdzniecības apjomā (%)	20	20	20	20	20	20	20
3.		Meža nozares eksporta īpatsvars kopējā nozaru ārējās tirdzniecības apjomā (%)	19	19	19	19	19	19	19
4.	Apsaimniekotās Lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības	Lauksaimniecības zemes platības, kurā īsteno SP platībmaksājumu pasākumus, %	91	91	91	91	91	91	91
4.	Īstenotas ES programmas "Skolas auglis" un "Skolas piens"	Programmā skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu iesaistīto skolēnu skaits no kopējā valstī esošo pirmsskolas un 1.–9. klases skolēnu skaita, %	91,5	92	92	92	92	92	92

5.	Turpinātas ES atbalsta shēmas augļu un dārzeņu ražotāju organizācijām ES tirgus kopējā organizācijā	Augļu un dārzeņu ražotāju organizāciju saražotās produkcijas tirgus daļa no kopējā valstī saražotā augļu un dārzeņu apjoma, %	35	35	35	35	35	35	35
6.	Ieviestas KLP Stratēģiskajā plānā paredzētās atbalsta shēmas nozariskajām intervencēm citās nozarēs (piena, gaļas, olu, graudu nozarē)	Ražotāju organizācijas, kurām piešķirts atzītas RO statuss (visās nozarēs kopā) - skaits	0	0	1	2	2	3	3
		Izmaksāts atbalsts atzītām RO, īstenojot nozariskās intervences (visās nozarēs kopā, ES un valsts finansējums) - milj. eiro	0	0	0,5	0,5	1	1	1
7.	Turpināta ar ELGF atbalstu biškopības programmā ietvertu pasākumu īstenošana, tostarp ieviesti biškopības nozares intervences pasākumi atbilstoši KLP Stratēģiskajam plānam	Biškopības programmā un intervences pasākumiem piešķirtā finansējuma izlietojums (%)	100	100	100	100	100	100	100
8.	Nodrošināta atbilstoša traktortehnikas vadītāju kvalifikācija (zināšanas un prasmes)	Pēc eksaminācijas izsniegto apliecību skaits	3200	3200	3300	3300	3300	3400	3400
9.	Nodrošināta prasībām atbilstošas traktortehnikas un tās piekabju ekspluatācija	Tautsaimniecībā izmantotās traktortehnikas atbilstības uzraudzība (% no kopā reģistrētās)	47,3	47,3	47,7	48,2	48,8	49,4	50,0
10.	Veicināts piena izslaukuma kāpinājums, vienlaikus sekmējot lauksaimnieku konkurētspēju	Piena izslaukuma pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5

Finanšu resursi:

21.00.00 "Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā"

64.00.00 "Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana"

65.00.00 "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana"

66.00.00 "Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektu un pasākumu īstenošana"

Budžeta līdzekļu saņēmēji:

ZM, LAD, LDC, VTUA

Darbības virziens:

Cilvēkresursu un pētījumu attīstības veicināšana, lai sekmētu iedzīvotāju spēju, prasmju un zināšanu attīstību, tā radot plašākas iespējas ienākumu gūšanai un nodarbinātībai laukos.

Zemkopības ministrija sniedz būtisku ieguldījumu, lai nodrošinātu NAP 2027 noteikto: “Zināšanu sabiedrība” ir kopējs virziens pārmaiņām izglītībā un zinātnē, pilsoniskajā apziņā, mediju telpā un tautsaimniecībā.”

Ministrijas padotībā ir Latvijas Lauksaimniecības universitāte, kas sagatavo augstākā līmeņa speciālistus ministrijas kompetences jomās (nozārēs), LLU Bulduru Dārzkopības vidusskola, kurā var iegūt vidējo profesionālo izglītību dārzkopībā un ar to saistītajās nozarēs, kā arī zinātniskie institūti – LLU Dārzkopības institūts, LLU Agroresursu un ekonomikas institūts, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”. Tie sniedz pētījumos gūtas zināšanas – ieteikumus, tehnoloģijas, inovācijas – nozaru attīstībai un pozīciju pamatojumam, aizstāvot Latvijas intereses Eiropas Savienībā, kā arī izpilda valsts deleģētas funkcijas. Bioekonomikas nozaru turpmākai kvalitatīvai attīstībai nepieciešama izglītības programmu secīga pēctecība, t.sk. būtu atbalstāma nozares izglītības iestāžu vertikālā konsolidācija.

Lai izglītību tuvinātu nozaru vajadzībām, ir izveidota un ļoti aktīvi darbojas Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozaru ekspertu padome, ko vada Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome.

Lai veicinātu lauksaimniecības nozares un tajā nodarbināto, kā arī lauku iedzīvotāju zināšanu atbilstību mūsdienu aktualitātēm, tostarp problēmām saistībā ar KLP, un sekmētu jaunāko zinātnisko atklājumu pieejamību nozarei, ir svarīgi stiprināt Lauksaimniecības zināšanu un inovāciju sistēmas (AKIS) darbību Latvijā. Tādēļ ir jāatbalsta, tostarp ar LLKC darbību, kvalitatīvu un nozaru izaugsmes iespējām atbilstošu konsultāciju pakalpojumu pieejamība visā Latvijas lauku teritorijā, kā arī jāveicina inovāciju attīstība un zināšanu aprīte nozarē, iesaistot visas ieinteresētās puses un stiprinot to sadarbību. Nozares profesionālās izglītības kvalitātes stiprināšanai vēlams turpmāks atbalsts lauksaimniecības profesionālās izglītības metodiskā centra stiprināšanai, kuru nodrošina LLKC.

Lai veicinātu lauku attīstības politikas ieviešanu, ievērojot Eiropas Savienības un nacionālajos tiesību aktos noteiktās prasības, LLKC katru gadu īsteno informācijas analīzes un apmaiņas pasākumu kompleksu kopumu. Šie pasākumi ietver lauku saimniecību apsekošanu, lai iegūtu ikgadēju informāciju par Latvijas lauksaimniecību, tostarp zemes izmantošanu, kultūraugu platībām, kopražu, saražoto lopkopības produkciju, augkopības un lopkopības produkcijas izlietojumu u.c., nodrošinot valsts Centrālās statistikas pārvaldei nepieciešamās ziņas, lauksaimniecības bruto seguma aprēķināšanu, kuras mērķis ir palīdzēt lauku uzņēmējiem racionalizēt un optimizēt savu ražošanu, laukaugu ražas prognožu ikgadēju sagatavošanu, kā arī lauku saimniecību uzskaites datu tīklam vajadzīgo datu apkopošanu un iesniegšanu Latvijas Lauksaimniecības universitātes Agroresursu un ekonomikas institūtā, kurš nodrošina lauksaimniecības ekonomiskās informācijas sistēmu (SUDAT, LEK, TICIS) darbību.

Svarīgi ir turpināt bioloģiskās lauksaimniecības statistiskās informācijas sagatavošanu un lauksaimniecības tirgus vadības un uzraudzības sistēmas (ISAMM) darbību, kā arī lauksaimniecības nozaru un tirgus attīstības monitorēšanu, informācijas apkopošanu un uzkrāšanu, novērtēšanu, analītisku nozaru pārskatu sagatavošanu, tostarp sagatavot Lauksaimniecības gada ziņojumu.

Nr.	Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Pieejamas valsts budžeta finansētas studiju vietas Latvijas Lauksaimniecības universitātē pamatstudijās, maģistratūrā un doktorantūrā	skaits	2600	2600	2600	2600	2600	2600	2600*
2.	Pieejamas valsts budžeta finansētas mācību vietas Bulduru Dārzkopības vidusskolā	skaits	190	190	190	190	190	190	190
3.	Nodrošināta nozarei specifisko zinātnisko pētījumu veikšana	valsts budžeta finansējuma pieprasījums (skaits)	1	1	1	1	1	1	1
4.	Nodrošināta nozarei specifiskās informācijas apkopošana un analīze	Noslēgts līgums ar LLKC (skaits)	1	1	1	1	1	1	1
5.	Nodrošināta lauksaimniecības ekonomisko sistēmu darbības uzraudzība (<i>SUDAT, LEK, TICIS, bruto segumi, bioloģiskā sistēma, ISAMM</i>)	Ekonomisko sistēmu skaits	6	6	6	6	6	6	6
6.	Veikta nozaru un tirgus attīstības monitorēšana, informācijas apkopošana un uzkrāšana, novērtēšana, analītisku nozaru pārskatu sagatavošana	Ikmēneša nozaru pārskati par situācijas attīstību piena, graudu, liellopu gaļas, cūkgaļas, aitu un kazu gaļas, augļu, dārzeņu nozarē, kā arī gada pārskats par augļiem un dārzeņiem (skaits)	12	12	12	12	12	12	12
		Pārtikas, lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu ārējās tirdzniecības pārskats (skaits)	1	1	1	1	1	1	1
		Lauksaimniecības gada ziņojums (skaits)	1	1	1	1	1	1	1

* Ja nemainīsies augstākās izglītības finansēšanas politika.

Finanšu resursi:

21.01.00 "Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai" (LLU, LLU AREI, LLU DI, BIOR, LVMI "Silava")

22.00.00 "Cilvēkresursu attīstība"

22.01.00 "Profesionālā izglītība"

22.02.00 "Augstākā izglītība"

65.00.00 "Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)"

Budžeta līdzekļu saņēmēji:

LLU, LLU AREI, LLU DI, LLU SIA "Bulduru dārzkopības vidusskola", BIOR, LVMI "Silava"; LLKC, Kokneses fonds;

Dabas resursu saglabāšana, lai nodrošinātu to gudru izmantošanu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu atbilstoši Zaļā kursa mērķiem

Latvijas lauksaimnieki turpina virzību uz ilgtspējīgu saimniekošanu, un viens no veidiem ir integrētās augu audzēšanas metodes pakāpeniska ieviešana. Lauksaimniecības produktu integrētā audzēšana ir lauksaimniecības produktu ražošana, izmantojot vidi saudzējošus pasākumus, saglabājot bioloģisko daudzveidību un samazinot risku cilvēku veselībai un videi, kā arī īstenojot augu aizsardzības pasākumus. Lai veicinātu lauksaimniecības produktu integrēto audzēšanu, kā arī nodrošinātu integrēti audzēto produktu nonākšanu tirgū, ir pieejams valsts un ES maksājums par izaudzētajiem lauksaimniecības produktiem – dārzeņiem, kartupeļiem, augļkoku un ogulāju produkciju.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ilgtspējīga izmantošana un nozares attīstība ir cieši saistīta ar zināšanām par augsnes agroķīmiskajiem rādītājiem, oglekļa saturu augsnē, augsnes tipu, granulometrisko sastāvu utt.. Tas viss veido pamatu ne vien izpratnei par augsnes auglību, bet arī stratēģiski nozīmīgu lēmumu pieņemšanai ilgtspējīgai lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošanai gan politikas veidotājiem, gan zemes apsaimniekotājiem.

Lauksaimniecības zemes ražošanas potenciāla saglabāšana ir svarīgs priekšnosacījums ilgtspējīgas lauksaimniecības pastāvēšanai, tāpēc tiks turpināts tiešo maksājumu atbalsts par platībām, kurās notiek lauksaimnieciskā darbība un tiek ievērotas savstarpējās atbilstības un vēlāk arī nosacījumu sistēmas prasības. Pārejas periodā lauksaimnieki no ELGF turpinās saņemt zaļināšanas maksājumu par klimatom un videi labvēlīgu prakšu piemērošanu.

Lai risinātu svarīgākās klimata un vides problēmas Latvijā, kas saistītas ar bioloģisko daudzveidību un dabas resursu piemēram, ūdens, augsnes un gaisa, efektīvu pārvaldīšanu, un sniegtu ieguldījumu ES vides, klimata un biodaudzveidības mērķu sasniegšanā, no 2023. gada tiks ieviestas ekoshēmas, kurās lauksaimnieki varēs piedalīties brīvprātīgi, izvēloties sev visvairāk piemēroto videi un klimatom labvēlīgāko saimniekošanas praksi. Ekoshēmas sekmēs arī jaunu tehnoloģiju un inovāciju ieviešanu lauksaimnieciskajā darbībā, nodrošinās ilgtspējīgu resursu apsaimniekošanu un veicinās SEG emisijas samazināšanu lauksaimnieciskajā darbībā, nesamazinot lauksaimnieciskās ražošanas apjomu.

Pēdējā laikā arvien vairāk aktualizējas tie jautājumi, kas skar meža nozari un ietekmē meža apsaimniekošanu tādās jomās kā klimata politika, Eiropas Savienības bioloģiskās daudzveidības stratēģija, atjaunojamo energoresursu izmantošana u.c. Šajā kontekstā ir svarīgi uzturēt un veidot racionālu un efektīvu instrumentu sistēmu ar atbilstošu normatīvo regulējumu un atbalsta instrumentiem, kas nodrošina daudzfunkciju mežsaimniecību.

Nr.	Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība						
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1.	Nodrošināti fitosanitārie nosacījumi lauksaimniecības augu produkcijas ražošanai un ārējai tirdzniecībai	Esošo augu karantīnas organismi (skaits)	3	3	3	3	3	3	3
2.	Samazināti augu aizsardzības līdzekļu un mēslojuma lietošanas radītie riska faktori un ietekme uz cilvēku veselību un vidi	To saimniecību īpatsvars, kuras audzē kultūraugus atbilstoši integrētās audzēšanas vadlīnijām (%)	50	60	70	80	90	100	100

3.	Nodrošināta ilgtspējīga augsnes auglības uzraudzība	Platība, kurā piecu gadu periodā notikusi augšņu agroķīmiskā izpēte (% no LIZ kopplatības)	7,5	7,8	8,1	8,4	8,7	9,0	9,3
4.	Nodrošināta ilgtspējīgas un augstvērtīgas lopkopības attīstība valstī	Liellopu tīršķirnes dzīvnieku skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu %	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5
5.	Publiski pieejamo iekšējo ūdeņu zivju resursi papildināti ar zivju kāpuriem, mazuļiem un smoltiem, tostarp nēģu kāpuriem	(milj. gab.)	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
6.	Latvijas vienotās iestādes funkciju pildīšana Padomes Regulas (EK) Nr. 1005/2008, ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999, ieviešanas uzraudzībā, atbildīgo iestāžu koordinēšana	Pārkāpumu īpatsvara pieaugums pret esošajiem	0	0	0	0	0	0	0
7.	Nodrošināta meža resursu pieejamība pašlaik un nākamajām paaudzēm	Augošu koku krāja (pēc nacionālās meža definīcijas) (milj. m ³)	611	611	611	611	611	611	611
		Meža platība, 1000 ha	3285	3285	3285	3285	3285	3285	3285

Finanšu resursi:

24.00.00 "Meža resursu ilgtspējības saglabāšana"

25.00.00 "Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana"

26.00.00 "Zemes resursu ilgtspējības saglabāšana"

27.00.00 "Augu veselība un augu aprites uzraudzība"

70.06.00 "Izdevumi citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai"

Nozīmīgu ieguldījumu šī darbības virziena mērķa sasniegšanā sniedz darbības virziena "Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana, lai sekmētu ilgtermiņā konkurētspējīgas – ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas – uzņēmējdarbības attīstību, ievērojot reģionāli līdzsvarotas attīstības principus." budžeta programmas:

21.00.00 "Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā"

- 64.00.00 "Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana"
- 65.00.00 "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana"
- 66.00.00 "Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektu un pasākumu īstenošana"

Budžeta līdzekļu saņēmēji:

VAAD, ZMNĪ, LVMI "Silava", LDC, VMD, BIOR, LAD, publisko pieejamo ūdeņu apsaimniekotāji